

Obisk poljskega obrambnega ministra Spichalskega

Minule dni se je mudila na uradnem obisku v Jugoslaviji poljska vojaška delegacija, ki ji je načeloval obrambni minister general Marian Spichalsky. Med kratkim bivanjem na Bledu si je ogledala tudi naše podjetje oz. točneje kranjsko tovarno ELEKTROMECHANIKO.

Visokega gosta s spremstvom so pri vходу v tovarno pričakali vodilni uslužbenci našega podjetja z generalnim direktorjem podjetja na čelu in predstavniki kranjske tovarne. Po pozdravih in dobrodošlici je prikupna delavka izročila poljskemu ministru šopek rdečih nageljnov.

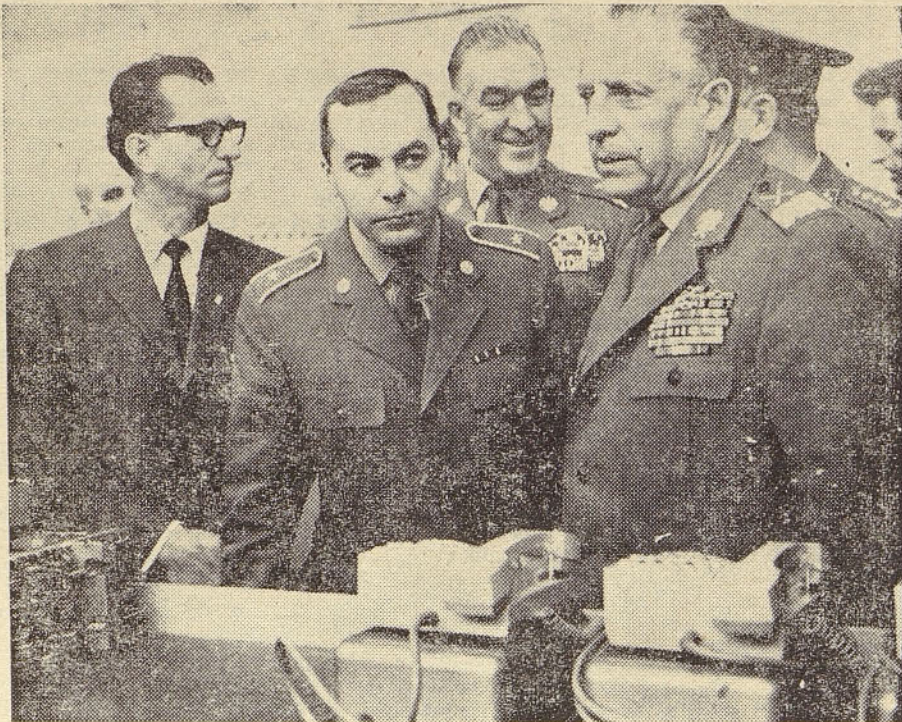
Visoki gostje so si nato ogledali proizvodnjo v nekaterih oddelkih tovarne, zlasti v obratu ATN, oddelku števecv in kinoprojektorjev. Tik pred kinodvorano je bila okusno improvizirana majhna razstava nekaterih naših pomembnejših izdelkov, ki jo je pripravila Propagandna služba. Gostje so si ogledali razstavljene eksponate in se zanimali za podrobnejše tehnične karakteristike in funkcionalnost aparatur.

Koj zatem so gostje posedli v kinodvorani in gledali rusko verzijo barvnega filma o našem podjetju.

Ko je spet zasvetila luč, je spregovoril generalni direktor podjetja Vladimir Logar. Prisotnim je na kratko pojasnil razvoj našega združenega podjetja, obseg in proizvodnjo ter dosedanje trgovinske stike s poljskimi podjetji. Ob koncu se je ponovno zahvalil za obisk pri nas.

Za generalnim direktorjem je spregovoril še minister Spichalsky. Zahvalil se je za izredno ljubezni sprejem v podjetju in povedal, da je zelo zadovoljen ob ugotovitvi, da jugoslovanska podjetja že sodelujejo s sorodnimi poljskimi podjetji na področju elektronike. Omenil je veliko prednost mednarodne delitve dela na tem tehniškem področju. Ob koncu je zaželel celotnemu podjetju veliko uspeha in napredka pri razvijanju elektronike.

Visoki gost se je nato vpisal v spominsko knjigo obiskovalcev kranjske tovarne, šef obrata ATN inž. Jože Unk pa mu je izročil darilo podjetja — novi telefonski aparat ATA 31. Po obvezni zdravici, ki je v navadi pri takšnih izrednih prilikah, se je minister Spichalsky s spremstvom poslovil in se ob navdušenem pozdravljanju delavstva spet odpeljal nazaj na Bled.

Poljski obrambni minister Marian Spichalsky (prvi z desne) si ogleduje proizvodnjo v ATN v »Elektromehaniki«

Organizacija elektronskega centra

Ali naj bo elektronski center odprtega ali zaprtega tipa?

Pogodba za nabavo elektronskega sistema je podpisana in čas instalacije se hitro približuje. Poslovanje centra je v marsičem zavisno od njegove organizacije, tako notranje kot zunanje. Medtem ko je notranja organizacija povsod več ali manj podobna, se centri v praksi zelo razlikujejo po zunanji organizaciji. Kako je ta zamišljena pri nas, nam bo skušal pojasniti naslednji sestavek.

Elektronski center lahko funkcionira kot javni, poljavni ali center zaprtega tipa. Možne so še druge oblike, kar zavis od namena naprav in od konfiguracije sistema. Vsak od omenjenih tipov ima prednosti in pomanjkljivosti, kar je zavisno tudi od tega s kakšnega vidika to ocenjujejo: kar je prednost za center, je lahko pomanjkljivost za uporabnika. Zaradi tega je odločitev glede zunanje organizacijske oblike centra pomembna in zasluži temeljito proučevanje.

Vsaka organizacijska oblika ima svoje značilnosti.

1. Elektronski center odprtega tipa (open shop), imenovan tudi javni center, posluje kot servisni center, ne ozira-

je se na investitorja in uporabnika. Načelno se tak center ne vmeša v organizacijske rešitve svojih klientov, ki lahko sami tudi pripravljajo programe. Center sicer razpolaga tudi s svojimi organizatorji in zlasti programerji in če naročnik ni v stanju sam izvesti organizacijskih priprav lahko to delo prepusti centru. Organizacijska pomoč, kakor tudi programiranje, se obravnava kot posebna storitev, ki se ločeno zaračunava.

Naročniki so nadalje sami dolžni, da poskrbijo za točnost podatkov za obdelavo, ki jih centru dostavljajo v obliki nosilcev podatkov, kakršno sistem lahko direktno čita in obdeluje (na primer: luknjane kartice, papirni trakovi itd.). Poglavitna naloga centra — za katero tudi v celoti odgovarja — je sprejete podatke obdelati v dogovorje-

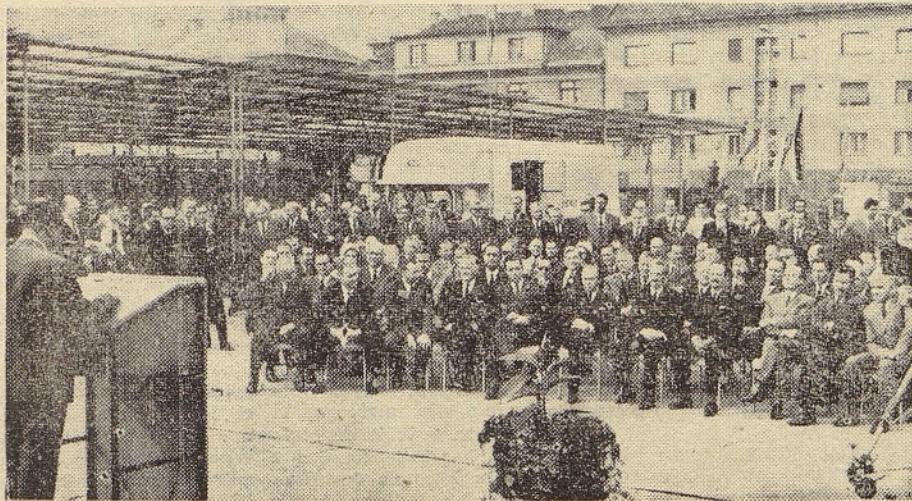
(Dalje na 2. strani)

Že štirinajstič »Sodobna elektronika«

»V torek, 10. oktobra, so se štirinajstič odprla vrata na Gospodarskem razstavišču Sodobna elektronika. Štirinajstič zaporedoma. Od skromnih začetkov, ki so bili odsev v naših razvojnih in proizvodnih zmogljivosti, relativno majhnih potreb našega trga in s tem majhnega interesa inozemskih proizvajalcev in naše skromne povezanosti z mednarodnim trgom pa do danes, ko iz 18 držav in treh kontinentov razstavlja in prodaja svoje izdelke 195 razstavljalcev, zavedajoč se, da so takl specializirani sejni tisto mesto, kjer se najuspešneje realizirajo pričakovanja proizvajalcev in potrošnikov, kjer se na relativno majhnem prostoru in v kratkem času izvršijo potrebne analize, dogovori, nova poznanstva, kar vse daje vzpodbudo in polet za nove napore v razvoju in proizvodnji in še večjo uspešnost v prihodnosti.«

S temi besedami je pozdravil letošnji sejem Sodobna elektronika in poudaril njegovo pomembnost predsednik Organizacijskega odbora za razstavo Sodobna elektronika in bivši generalni direktor ISKRE Silvo Hrast.

(Prerez skozi naš razstveni prostor sledi na 4. in 5. strani)

Z otvoritvenega ceremoniala letošnje razstave »Sodobna elektronika«

Lep izvozni uspeh v septembru Ocena ekonomistov naše gospodarske situacije

Ceprav september po vsakoletni približno isti dinamiki ni kdo ve kaj uspešen mesec, kaže realizacija minulega meseca izreden uspeh in si jaje izvozni napredek. Šeštevek izvoza vseh tovarov (z izjemo TEN) znaša namreč 898.975,67 dolarjev in je 31,10 odstotkov večji, kot je bilo predvideno z mesečnim planom. To je najvišja mesečna realizacija v tem letu.

Kot smo v prejšnji številki našega glasila s kratko vestjo že omenili, pa je izvoz tudi glede regionalne razdelitve izreden. Od celotne vrednosti smo prodali v države s konvertibilno valuto kar 50 % izdelkov, v države SEV 31 % in v druge države tako imenovanega kliringa 19 % izdelkov.

Zaradi večjega obsega izvoza je naraslo v minulem mesecu tudi število držav kamor smo prodali naše izdelke. Na izvozni listi jih je to pot nanizanih kar 31. Največ smo prodali v Turčijo, zatem Vzh. Nemčijo, Anglijo, Češkoslovaško, ZDA, Romunijo, SSSR Italijo, Liban, Švico, Šved-

sko, Kubo itd. Preseneča pri tem izpad Zahodne Nemčije, ki je v septembru nekje pri repu vrstnega reda, urejenega po vrednosti izvoza.

Posamezne tovarne so tako lepe prispevale k izvozni realizaciji:

tovarne	izpol. v %	udel. v %
Elektromehanika, Kranj	129,20	14,94
Elektromotriji, Železniki	97,73	12,23
Kondenzatorji, Semič	116,53	16,01
Elementi, Ljubljana	114,56	3,07
Elektronika, Horjul	101,00	1,62
Avtomatika, Pržan	2,62	0,09
Instrumenti, Otoče	90,68	1,90
Aparati, Ljubljana	1.000,97	18,72
Avtoelektrika, Nova Gorica	11,74	0,34
Polprevodniki, Trbovlje	188,07	0,32

Tovarne USMERNIKI, Noličino mesto, SPREJEMNIKI,

Sežana in MIKRON, Prilep, niso imele planske izvozne zadolžitve, vendar so vse nekaj izvozile. Brez zadolžitve in brez realizacije je ostala le TEN, Stegne.

Ce primerjamo delež tovarov pri septembrskem izvozu, potem vidimo na prvi pogled, da je kranjska Elektromehanika izvozila sama skoraj polovico celotne vrednosti izdelkov, oziroma štiri tovarne (Elektromehanika Kranj, Elektromotorji Železniki, Kondenzatorji Semič in Aparati, Ljubljana) 92 % celotne septembrske realizacije. Delež ostalih devetih tovarov je bil torej neznaten oz. malenkosten.

Realizacija septembrskega izvoza po regionih PSO daje (približno!) takole sliko:

region	izpol. v %	udel. v %
ZDA - Kanada	53,96	7,03
Turčija	113,82	18,97
SEV	145,19	31,04
Zahodna Evropa	172,18	35,32
Ostale države	162,92	7,64

Celotna slika izvoza po treh trimesečjih kaže, da smo količinsko izvozili 60 % planirane vrednosti t.j. 15 % manj kot je bilo predvideno. Položaj pa ni zaskrbljujoč, ker vemo — kot smo to že v uvodu poudarili — da izvozna dinamika proti koncu leta vedno narašča in je največja v decembru. Že v sedanjem mesecu oktobru predvidevajo tovarne skupno s PSO rekordni izvoz, ki so ga planirale s približno 12.000 dolarji. Manjkajočo vrednost bomo torej lahko nadomestili.

Drugo pa je rezultat glede valutnih področij. V konvertibilne države smo po končanem tretjem trimesečju izvozili po vrednosti le 33 % izdelkov. Primanjkljaj je vzlic sijajnemu septembrskemu rezultatu občuten in se ga verjetno v celoti ne bo dalo nadomestiti.

Marjan Kralj

Prejšnji teden je bila seja ekonomskega sveta Zveznega izvršnega sveta, katerega člani so priznani ekonomski strokovnjaki. Na seji so govorili o sedanjih gospodarskih gibanjih v Jugoslaviji in o poti za uresničitev reforme.

V uvodu je bilo slišati precej očitkov na račun priprave zadevnega materiala. V analizah gospodarskih gibanj ni primerjalnih podatkov o doseženih rezultatih z rezultati, ki so predvideni v srednjeročnem planu in gospodarski politiki za leto 1967. Prav tako je bilo izraženo mnenje, da je predloženi material preveč verbalen in vse premalo dokumentiran zlasti v sklepih. Imamo celo vrsto ekonomskih institutov, ki bi bili lahko pritegnjeni k izdelavi tega gradiva in ki bi lahko bolj kritično ocenili pojave upadanja ekonomičnosti v našem gospodarstvu in drugih ekonomskih in socialnih pojavov. Člani sveta so začeli vprašanje o sodelovanju strokovnjakov pri sprejemanju in analiziranju gospodarskih ukrepov.

Posebna pozornost je bila posvečena problemu delitve dohodka. Po podatkih znaša delež osebne porabe v narodnem dohodku že več kot 60 odstotkov, čeprav bi ta cilj lahko dosegli šele leta 1970. Omenjeno je bilo, da bi v sedanjih situaciji morali predvsem zavarovati stopnjo akumulacije. Sedanja stopnja akumulacije je treba realno ocenjevati, ker je očitni del akumulacije vložen v obratna sredstva in se nahaja v zalogah, ki jih držijo podjetja po nerealno visokih cenah.

Vprašanje odnosov med osebnimi dohodki in akumulacijo po mnenju ekonomistov prehaja okvire samoupravnih pravic delovnih organizacij. V našem sistemu

delitve, ki naj bi bil poglavitni destabilizacijski faktor, je največja anarhija. Nekateri ekonomisti so tudi izrazili zaskrbljujoče dejstvo, da se proizvodne kapacitete slabo izkoriščajo, čeprav je bila to ena od osnov, s katero smo začeli reformo.

Odlčitve o vzpostavljanju politike na problematiko dohodka je zelo dalekosežna. Za uspešno politiko dohodka se je treba resno pripraviti, čeprav to v materialu ni ugotovljeno. Isto se lahko trdi za politiko zaposlovanja, ki je še povsem neizdelana. Ekonomisti so tudi poudarili, da so v materialu, ki so ga pripravili zvezno upravni organi, nezadostno izkoriščeni določeni instrumenti. Dan je bil predlog, da se osebne dohodke obdavči progresivno namesto proporcionalno, da se ponovno uvede dohodek podjetja kot vir določenih dohodkov, da se dohodek na promet vrne v proizvodnjo, ker je to edini način, da bi se storjale diferencirale.

Član Zveznega izvršnega sveta Janez Stanovnik se je, ne da bi komentiral pripombe, zahvalil ekonomistom za izredno zanimivo debato in jih pozval, naj ne ostanejo samo pri idejah, ampak da poskušajo svoje zamisli praktično uresničiti.

Iz razprave torej sledi, da so naši ekonomisti strokovnjaki obravnavali zelo aktualno problematiko v nadaljnjem gospodarskem razvoju našega družbeno-ekonomskega sistema. Vsekakor je treba pritrditi, da je treba pri reševanju te problematike klicati na posvetovanje tudi naše teoretike, ki bodo s svojimi mislimi in idejami, ki se dajo tudi v praksi uresničevati, pripomogli naše gospodarske probleme hitreje in uspešneje reševati. P.G.

Pripravlja se predlog nekaterih organizacijskih sprememb ZP

Že nekaj časa se porajajo mnenja, ki zahtevajo za ZP »Iskra« spremenjeno organizacijsko obliko; zaželeno je taka »Iskra«, ki bo učinkovito mobilizirala svoje sposobnosti za to, da bo lahko kljubovala vsem konkurenčnim izzivom« (tekst pod narekovajem je povzet iz študije IMEDE — mednarodnega instituta iz Švice, o Iskri iz leta 1967., — op. ur.).

Isto težnjo je zasledovala že komisija, ki je v začetku letošnjega leta pripravljala dopolnila statuta ZP, isto težnjo zasleduje tudi team generalnega direktorja, ki prav te dni dela na osnutku teza dopolnitve organizacijske oblike združenega podjetja ISKRA - KRANJ. Nekaj podobnega je že napravila Prodajno servisna organizacija, ki je izdelala svoj predlog organizacije prodajne funkcije v podjetju, prav tako pa predlog za svojo dejavnost pripravila tudi strokovna skupina v ZZA.

Vsi vemo, da ima obstoječa organizacijska oblika dovolj pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti, če hočemo v sedanjih borbi za tržišče in v borbi za kupca v tem boju obstati in napredovati. Tako eni kot drugi strokovni skupini je dobro služila prav omenjena študija, ki kljub nekaterim netočnostim dovolj ostro kaže na naše pomanjkljivosti in nam daje svoj predlog organizacije za Iskro. Ta študija sicer povsem ni v skladu z našo zakonodajo, ima pa dovolj zelo koristnih sugestij, kako naj uredimo svoje vrste, ker imamo visoko kvalitetnih kadrov dovolj na razpolago, le pravilno zaposliti jih ne znamo (ali pa nečemo?) in tudi preveč zbirokratizirani smo, kar pomeni, da obstaja preveč papirnate vojske, ki povzroča prevelik administrativni aparat.

Ker sedanjega načina ni moč ukiniti čez noč, nam Svicarji predlagajo strniti naše vrste v nekaj panožnih organizacij. Tako naj bi ZP Iskra imela 5 ali 6 močnih organizacij ne pa sedanjih 17. Idejo, in pa zahtevo, da ima Iskra tako organizacijo, v kateri se bo vedelo kdo ima kakšne pravice, dolžnosti in pristojnosti in za kaj kdo odgovarja in da mora v Iskri prevladati »tržni koncept« vodenja vsega poslovanja, je naš team osvojil in je sedaj s svojim delom tako daleč, da bo v 10—14 dneh dan v razpravo osnutek te »popravljen« organizacije ZP.

Vse kaže, da bo možno o tem napisati že kaj več v naslednji številki glasila.

Iz izvajanja republiškega sekretarja za gospodarstvo

V svojem referatu na skupni seji republiškega in gospodarskega zbora skupščine SRS je republiški sekretar za gospodarstvo, tov. Svetko Kobal med drugim ugotovil naslednje:

Uspehi posamezne delovne organizacije niso odvisni več in predvsem od splošnih pogojev gospodarjenja, temveč zlasti in vse bolj od konkretnih stopnje doraščlosti posamezne delovne organizacije ali skupine delovnih organizacij, da obvladajo nov položaj in v razvitejšem in zahtevnejšem tržišču doma in zunaj najdejo prodajo za svoje proizvodnje ali pa jo čim hitreje prilagodijo potrebam trga.

Celovitost sedanjega gospodarskega sistema s celotnim instrumentarijem godi predvsem dobrim delovnim orga-

nizacijam in to je prav gotovo bistveno in verjetno ena izmed najbolj ohrabrujočih posledic gospodarske reforme. Pritisk uspešnejših gospodarskih organizacij na tržišče pa bo sprožil vse večje napore tudi pri zdaj manj uspešnejših organizacijah in s tem posredno vplival na splošno rast.

Ob rasti industrijske proizvodnje je nadalje ugotovil, da se je v osmih letošnjih mesecih za 11 % povečal izvoz industrijskih izdelkov iz naše republike, kar pomeni, da je okrog 60 % prirastka v proizvodnji bilo prodano v inozemstvu, ostalih 40 % prirastka pa je ostalo na zalogah, ki so se v tem obdobju povečale za 17 %, kar kaže, da smo v tem času letos na domačem trgu prodali toliko izdelkov kot lani v osmih mesecih.

Rast zalog pomeni drugi najpomembnejši faktor pri razreševanju problematike, ki zavira večjo industrijsko proizvodnjo. Ne bi hotel reči, da so zaloge v celoti vzeto velike, saj znašajo le obseg enomesečne proizvodnje, poleg tega so še vedno desortirane in dostikrat ne na pravem mestu, vendar analize kažejo, da je doberšen del teh zalog nekuranten in, da se izkazuje daleč po višjih vrednostih, kakor pa so dejansko vredne ter kot take predstavljajo pomembna omrtvljena sredstva, dostikrat pa prikrivajo tudi dejanski finančni položaj posameznih organizacij. Ker gre tu za bistveno nov fenomen, ki se javlja vzporedno s stabilizacijo in večjo ponudbo, deluje pa kot faktor povečanja stroškov (Dalje na 6. strani)

Proizvodnja »Elektromehanike« v septembru

V juliju in avgustu je večina članov kolektiva koristila letni dopust in zato je bila proizvodnja temu primerno nizka. Slab uspeh v teh dveh mesecih nas je vzpodbudil, da smo v septembru, ko so se letni dopusti v glavnem končali, z vso resnostjo zopet prišli na delo; uspeh ni izostal. Dosežena je bila najvišja proizvodnja od vseh mesecev letošnjega leta.

PROIZVODNJA V SEPTEMBRU 1967 DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	134,9
Montaža števecv	101,5
Obrat stikal	100,7
Kinoakustika	83,8
Telefonija	122,5
Urni mehanizmi	80,1
Orodjarna	106,1
Naprave	133,6
Produkcija delov	101,1
Vzdrževanje	186,6
Skupaj	108,1

DE »ROTACIJSKI STROJI« je v septembru izdelala kar za eno tretjino več, kot je bilo predvideno. Kljub temu pa ni bil izpolnjen plan po asortimentu, saj ni bila izdelana celotna količina vrtnih strojev EVS-06, za katere je zmanjkalo nekaterih delov; še vedno ni rešen problem rotorjev.

DE »MONTAŽA ŠTEVCEV« je tudi v septembru izdelala dovolj števecv. Zaradi tehničnih problemov stikalnih ur še ni bilo izdelanih toliko, kolikor bi želeli.

OBRAT »STIKALA« se je prilagodil novemu planu in skuša izdelovati v glavnem izdelke, ki jih tržišče rabi, da se ne bi še naprej povečevale zaloge.

DE »KINOAKUSTIKA« je s tem, da tudi v septembru ni dosegla predvidene proizvodnje, še bolj povečala svoj zaostanek. Poleg tega, da je bilo izdelanih premalo projektorjev 8 mm, je nastal izpad tudi pri projektorjih za normalni film, ker smo prepozno prejeli material za obločnice iz železnikov.

OBRAT ATN je v septembru dosegel rekord, saj je precej presegal proizvodnjo, ki smo jo pričakovali. Vrednost proizvodnje prek 600 milijonov din mesečno je za telefonijo nujnost, saj se moramo že letos pripraviti na znatno višjo proizvodnjo v prihodnjem letu. Kljub zelo ugodnemu mesečnemu uspehu v septembru pa se moramo še naprej truditi, da bo proizvodnja že od prvega dneva v mesecu tekla normalno in da bodo delavnice enakomerno obremenjene skozi vse dneve meseca.

OBRAT URNIH MEHANIZMOV V LIPNICI ni uspel izdelati predvidene količine števecv pogovorov, ker problem številčnih kolotov še ni rešen.

Vse ostale enote so presegle predvideno vrednost eksterne proizvodnje, posebno lep uspeh pa so dosegle merilne naprave, ki so izdelale kljub povišanemu planu kar za eno tretjino več, kot je bilo predvideno.

DEVETMESEČNA PROIZVODNJA DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	104,1
Montaža števecv	105,7
Obrat stikal	108,1
Kinoakustika	92,6
Telefonija	101,4
Urni mehanizmi	110,5
Orodjarna	122,6
Naprave	159,5
Produkcija delov	104,4
Vzdrževanje	135,6
Skupaj	104,8

Visoka proizvodnja pri rotacijskih strojih in telefoniji v septembru je nadoknadila zaostanek iz prejšnjega meseca. Kinoakustika je v zaostanku za 93 milij. S din, kar predstavlja tritedensko proizvodnjo tega obrata, zato se bojimo, da kinoakustika predvidene letne naloge ne bo dosegla. Še bolj bomo morali vsi pomagati telefoniji, ki mora v kratkem postati vodilna panoga tovarne.

Na splošno smo torej z letošnjim delom v proizvod-

nji lahko zadovoljni, saj je malokatera tovarna v razmeroma težkih gospodarskih razmerah dosegla tako dober uspeh. Naslednji pregled nam kaže, da je bilo letos v 9 mesecih narejenega kar za 20% več kot lani v istem času.

PRIMERJAVA PROIZVODNJE SEPTEMBER 1966 in 1967 (PO STALNIH CENAH) DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	110,35
Montaža števecv	101,2
Obrat stikal	155,1
Kinoakustika	144,7
Telefonija	115,4
Urni mehanizmi	263,4
Produkcija	129,3
Skupaj	120,1

Vsi vemo, da je višja proizvodnja v tovarni pogoj za ugoden finančni rezultat. Seveda pa to postavlja tovarno pred nove težave, ki jih vidimo v zelo težkem stanju na domačem kakor tudi inozemskem tržišču. Že sedaj, kakor tudi v bodoče ne bo več problem več izdelati, ampak več prodati. Zato je in bo morala biti tudi v bodoče naša glavna naloga, da bomo za naše izdelke našli tudi tržišče.

Pomočnik direktorja:
Alojz Grčar, dipl. inž.

Organizacija elektronskega centra

(Nadaljevanje s 1. strani)
nem roku po navodilih (oz. programih) naročnika. Med centrom in naročnikom obstaja pogodbeni odnos. S pogodbo so definirani termini, način plačevanja itd. Ta se lahko nanaša na enkratno obdelavo ali pa na periodično obdelavo za daljše razdobje.

Vloga centra je torej povsem enaka vlogi kateregakoli servisnega podjetja. Zaradi tega je njegova največja skrb, da zbere zadostno število interesentov, ki se bodo posluževali njegovih storitev, da bi mogel pokrivati poslovne stroške in ustvariti dohodek. Za uspešno poslovanje je zelo važna kvaliteta storitev. Sem štejemo tudi racionalno uporabo naprav v posameznih postopkih, da bi na ta način uporabniki dosegli ekonomičnost in rentabilnost avtomatske obdelave, center za trajen uspeh v poslovanju.

2. Nasprotje od javnega centra je **center zaprtega tipa**. V tem primeru se javlja investitor istočasno kot uporabnik in sicer kot edini uporabnik. Center je samo ena od enot podjetja in je po organizacijski strukturi v podrejenem položaju. Center postane mogočno orodje v rokah organov upravljanja, ki

izvršuje samo naloge, katere eni postavljajo in to na način, ki ga oni zahtevajo. Če hoče biti kos tej nalogi, mora center zaprtega tipa razpolagati z močno skupino organizatorjev, ki sugerirajo organizacijske rešitve, ki so usklajene z zahtevami upravnih organov in ki zagotavljajo najboljše učinke pri izvajanju poslovne politike.

Uspehi so v takih pogojih običajno največji. Slaba stran tega načina pa je v tem, da mora investitor, kot edini uporabnik, sam pokrivati vse stroške poslovanja centra, vključno osebne dohodke zaposlenih kadrov, ne oziroma se na rezultate. Stroški centra so sorazmerno mnogo večji od storitev v servisnem centru.

3. Ena od možnih srednjih rešitev je **poljavni center**. V bistvu gre za center zaprtega tipa, le da se pojavlja več soinvestitorjev in prav toliko uporabnikov. Število uporabnikov je tu za razliko od javnega centra, vnaprej določeno. Vložena sredstva v tak center se navadno obravnava kot posojilo, ki se odplačuje s storitvami. Eventualne proste kapacitete se lahko prodajo po ekonomskih cenah, vendar samo s privolitvijo vseh sodelujočih partnerjev.

Center sam skrbi za terminski razpored obdelave po željah in potrebah uporabnikov, medtem ko organizacijske službe pripravljajo postopke po nalogu upravnih organov sodelujočih partnerjev. Center posluje po pravilniku, ki ga odobrijo uporabniki in ki je obojestransko obvezen.

Iz precej grobo opisanih karakteristik posamezne oblike elektronskega centra je razvidno, da bi bila za ZP ISKRA najučinkovitejša oblika center zaprtega tipa. Žal pa taka oblika — največ iz finančnih razlogov — v tem trenutku ni izvedljiva in smo tako prisiljeni iskati drugačen izhod. Ta izhod bi bil v ustanovitvi poljavnega centra s ciljem, da v bližnji prihodnosti, ko bo vzgojeno zadostno število kadrov in ko bomo razpolagali z zadostnimi izkušnjami, čimprej preidemo k najboljšim rešitvam za posamezne partnerje, ki se bodo pojavili kot souporabniki. Potrebno po razširitvi in osamosvojitvi se bodo kmalu pokazale, ali pa bo praksa nakazala drugačno smer nadaljnje razvoja. Koristi, ki jih bo imelo od tega centra ZP ISKRA, zavisijo od nas samih, zavisijo od truda, ki ga bomo vložili v to, da premagamo številne začetne težave. Uspeh je zagotovljen samo, če se bomo dovolj resno zavedali, da so elektronske naprave edinstveno orodje, ki nam lahko trajno pripomore k urejenjšim razmeram od sedanjih in če se bomo velike naloge lotili dovolj zavzeto in prizadevno. J. M.

Z mladinske konference v tovarni »Elektromehanika« Kranj

Prosto soboto, 7. oktobra si je izbrala mladina, ki je zaposlena v »Elektromehaniki«, za svojo letno konferenco. Ne najboljše, vendar še vedno zadovoljiva udeležba delegatov (od 90 delegiranih je bilo navzočih 63) je pozitivno vplivala na potek konference, ki je imela močan prizvok resnega hotenja za čimvečjo razgibanost dela. Od gostov je bila zastopana mladina tovarne »Sava« Kranj, »Merkurja« Kranj, Železarne Ravne in »Stola« Kamnik. Navzoč je bil tudi zastopnik Obč. komiteja ZMS Kranj, predsednik ZMS tovarne ter predstavnik uprave in sindikata »Elektromehanike«.

Uvodni referat je imel predsednik mladine tov. **Miran Rus**, ki je v prvem delu referata govoril o gospodarjenju v tovarni in obratih, ker pa o tem sproti poročamo v našem glasilu, bo prav, da objavimo le misli in zaključke referata in razprave.

Če na kratko analiziramo delo mladih in mladinske organizacije, lahko rečemo, da niso ostali pasivni ob spremembah, ki so nastajale in še nastajajo. Resno so se lotili naloge aktivnega vključevanja mladih v organe samoupravljanja. Opazno je, da se mlad človek bolje uveljavlja pri delu organov samoupravljanja v DE in obratih, kot pa

v organih tovarn ali podjetja. To je razumljivo, saj stvari v svojem krogu bolje pozna, se bolj sprostiti ipd., do čim je treba v širšem krogu poleg naštetega imeti tudi po-

gum nastopanja pred javnostjo, ki jo mlad človek še ne pozna. Ta, lahko bi rekli psihična ovira, pa dostikrat zavira naše samoupravljalce, (Dalje na 6. strani)

Ob 100-letnici začetka slovenskega gledališča

Leto 1867 je znamenit datum v zgodovini slovenske kulture. Z ustanovitvijo Dramatičnega društva v Ljubljani so Slovenci prvič dokumentirali svoja hotenja po svojem — slovenskem gledališču. Odločitev storjena pred stotimi leti v tedanjih razmerah, spriči meščanske in redke razumniške plasti s slovensko zavestjo, spriči siromašnega stanja izvirne in prevodne literature — se zdi skoraj nemogoča. Če temu dodamo milostno dovoljevanje slovenskih predstav v deželnem Stanovskem gledališču, kjer je vladala nemščina, se nam zdijo ti začetki kot čudežna pravljica, kajti formiranje stalne poklicne igralske družine je nastalo šele v Jugoslaviji.

Danes, ko imamo slovensko dramo in precej svetovne dramatike v slovenščini z visoko sposobnimi umetniki, si težko predstavljamo začetek in rast kulturne volje ozkega kroga takratnih prosvetljencev. Znano je, da je prvo slovensko predstavo priredil Linhart s svojo »Županovo Micko«... Linhart in Zoisov krog.

Vsebinska stoletnica Dramatičnega društva oz. našega praznika nas ne zavezuje le k občudovanju, ampak tudi nalaga, da gojimo ob tem kulturno zavest in nadaljnjo odgovornost.

Ob priliki izrednega jubileja slovenske gledališke ustvarjalnosti je predsednik republike 5. oktobra odlikoval Dramo in Opero SNG iz Ljubljane z redom za zasluge za narod z zlato zvezdo.

Sprehod po razstavi »Sodobna

Za današnje številko tednika Iskra smo pripravili le bežen prerez izdelkov, ki so jih na letošnji razstavi »Sodobna elektronika« razstavile naše tovarne in ZZA. Žal so iz tehničnih razlogov odpadle ustrezne slike, katere pa bomo objavili prihodnjič, ko bomo na kratko spregovorili tudi o tujih razstavljalcih

KINOAKUSTIKA

S področja kinoakustike je ISKRA prikazala 8 mm kino-projektor KA-12 oz. KA-12 S, ki je pravzaprav lanska naj-uspešnejša konstrukcija in za katero je dobil oddelek za oblikovanje Zavoda za avtomatizacijo posebno priznanje. Nova je konstrukcija kino-ojačevalnika EK-0210. Le-ta se razlikuje od prejšnje izvedbe bistveno v tem, da ima v enem delu združen pred-ojačevalnik, končno stopnjo, usmernik in kontrolni zvočnik.

Prvič je prikazana konstrukcija stereo transistorskega ojačevalnika 2 x 20 W. Vgrajenih ima 14 transistorjev in 4 diode. Njegovo frekvenčno območje sega od 60 Hz do 15.000 Hz s plus ali minus dvema db linearnega popačenja.

Iz iste panoge sta razstavljena še Hi-Fi ojačevalnika EO-0955 in EO-0952 15 oz. 35 W.

STIKALNA TEHNIKA

Panoga stikalne tehnike obrata v Kranju je prikazala izmed docela novih izdelkov signalne svetilke, tipke Anaberg, kontrolnik temperature, popolno motorsko zaščito in translog. To so novi eksponati, ki niso bili prikazani do sedaj še na nobenem sejmu v državi. Pomembni drugi izdelki s te panoge so še krmilni kontaktorji, mikrostikala, aparatne sponke, stikala EC in ohišja varovalk.

AVTOELEKTRIKA

Avtoelektrika je zastopana z edinim eksponatom: alternatorjem — izmeničnim generatorjem, ki ima vgrajene silicijeve diode. Alternator, ki uspešno nadomestuje avtomobilski dinamo je prirejen za

avtobuse z napetostjo 24 V in 55 A.

IZDELKI SPLOSNE RABE

Proizvodni elektronike za splošno rabo ali kot jo tehniki radi nazivajo »zabavna elektronika« je zastopana precej okrnjeno. Tovarna radijskih sprejemnikov v Sežani je razstavila nekaj uspešnih konstrukcij novih sprejemnikov, med njimi ROBERT, MAXI in ADRIATIC. Najnovejši eksponat bo posebna izvedba stereofonskega UKV sprejemnika. Za te sprejemnike vrhunske kvalitete je pripravila RTV Ljubljana posebne oddaje.

Tovarna v Pržanu je pripravila tudi nekaj novih tipov električnih gramofonov in sicer: transistorizirano izvedbo gramofona z ojačevalnikom, z oznako GK-40, brez ojačevalnika za uporabo s sprejemnikom GK-42, poleg tega pa še posebno izvedbo gramofona za tujino — DIPLOMAT.

SESTAVNI DELI

Veliko pozornost je posvetilo podjetje elektronskim sestavnim delom. Tako je pripravila specializirano tovarno v Semiču kolekcijo lončastih, telefonskih in stirofleksnih kondenzatorjev raznih vrednosti in napetosti. Novost so metal-folijski kondenzatorji MFMU, ki jih strokovnjaki prištevajo med najboljše profesionalne miniaturne kondenzatorje. Njihova posebnost je v tem, da se po stiku sami regenerirajo.

Tovarna polprevodnikov v Trbovljah je razstavila v vitrini germanijeve in silicijeve diode, diode z zlato konico ter kolekcijo transistorjev. Hkrati je Iskra — Zavod za avtomatizacijo prikazal serijo

silicijevih dvakrat difundiranih NPN planarnih transistorjev 2 N 1613, 2 N 1711, 2 N 696 in 2 N 697. To so transistorji, ki se na široko uporabljajo pri tehnično zahtevnejših ojačevalnikih, oscilatorjih in preklopnih vezjih. Odlikuje jih veliko tokovno ojačenje v obsegu od nekaj mikroamperov do 500 mA. Imajo majhen šum, zgornja frekvenčna meja pa je pri 100 MHz.

Novost na domačem trgu so tokovni ojačevalci BOT-21, BOT-22, BOT-23 v transistor-skem ohišju TO 5, ki jih je prikazal razvojno-konstrukcijski laboratorij Zavoda za avtomatizacijo. Ti ojačevalniki se odlikujejo po izredno visokem tokovnem ojačenju od 500 do 10.000-krat — pač odvisno od vrste. Sestavljeni so iz planarnih silicijevih transistorjev v Darlington vezavi in uporabni za zelo zahtevne ojačevalnike, za preklopna vezja srednjih hitrosti in povsod tam, kjer je na voljo majhen prostor.

Področje avtomatike s sestavnimi deli je ZZA poleg tega obogatil s fototransistorji BOF-21 in BOF-22 z vgrajenim ojačevalnikom. Z njimi je možno s pomočjo majhne 6 V žarnice vzbujati rele s krmilno napetostjo do 15 V in tokom do 100 mA.

Tovarna v Pržanu je nadalje prikazala kolekcijo elektrolitskih kondenzatorjev različnih kapacitet in napetosti, ki jih sedaj proizvaja po novem tehnološkem postopku.

Svoj delež elementov je razstavila tudi tovarna v Horjulu in sicer kolekcije žičnih uporov radialne izvedbe, UDC poljubnih vrednosti, žične upore z oksidnimi odcepi in Vipote raznih izvedb.

Največji prispevek ima nedvomno tovarna elementov v Ljubljani. V vitrinah je razstavila kolekcije UPM uporov, od tega nove izvedbe desetine in osmine vatov, pose-

bej primernih za transistorizirano elektronska vezja, nadalje kolekcijo UPM opasnih uporov, VPU uporov, nastavitvenih potenciometrov, keramičnih kondenzatorjev, trimmer kondenzatorjev, razne feritne izdelke za antene, TV komplete, pupinke in jedra ter končno tudi kolekcijo olitih magnetov.

MERILNA TEHNIKA

Panoga kazalnih merilnih instrumentov je zastopana precej obsežno. Pomembna sta nova instrumenta za vgradnjo BN 21 in BN 11. Od prenosnih žepnih instrumentov je prikazala tovarna v Otočah temperaturni instrument s termistorji TS 6A in dva izboljšana tipa instrumentov, izdelana po licenci Götz. Tehniki ju bodo lahko uporabljali za merjenja šibkega in jakega toka.

Izmed elektronskih instrumentov, ki jih izdeluje tovarna v Horjulu so novi: kondenzatorska dekada za merjenja v laboratorijih, TV multimeter za servisna popravila v televizijski tehniki, MA-4955 generator slike (monoskop) prav tako za servisna popravila televizorjev.

Zavod za avtomatizacijo je prikazal posebej novo razviti univerzalni instrument za merjenje različnih telegrafskih tokovnih krogov z nazivom generator telegrafskih znakov MA 3980. Aparat je docela transistoriziran in se lahko uporablja tudi kot servisni instrument.

Nadalje je izpolnil komplet merilnih instrumentov, namenjenih servisnim pregledom avtomobilov. V ta namen je izdelal elektronsko napravo za testiranje vžigalnega sistema avtomobilskih motorjev — AVTOSKOP MA 7100, ki omogoča neposreden vpogled v delovanje vžigalnega sistema med obratovanjem. Komplet teh naprav tvorijo: IGNISKOP, STROBOSKOP, TAHOMETER, DWELL-meter.

Naprave za merjenje v telefoniji je razstavila kranjska tovarna. Pomembnejše med njimi so: merilnik in oddajnik nivoja za merjenje dušenja na telefonskih vodih, kompletnih telefonskih centralah ali na posameznih sestavnih delih telefonskih central; merilnik kratkih časov za merjenje časa v stikalni in impulzni tehniki; impulzni generator za preizkušanje telefonskih sestavnih delov kot relejev, zbiralnikov in stikalnikov; kontrolnik števca pogovorov za končno kontrolo pogovorov v proizvodnji in servisnih delavnicah; probojni aparat za preizkušanje dielektrične trdnosti telefonskih elementov in naprav.

Vsekakor največji in najpreciznejše izdelan instrument je ponovno razstavljeni elektronski mikroskop, ki ga sedaj že serijsko izdeluje kranjska tovarna ISKRA po konstrukciji znanega prof. dr. inž. Aleša Strojnika. Mikro-

skop v zadnjem času podjetje tudi že izvažajo (Anglija).

TELEFONIJA

Iz panoge telefonije je razstavil obrat ATN kranjske tovarne telefonsko centralo PABX 30 S, prirejeno za priključek na avtomatsko ali induktorsko javno centralo in ima 30 telefonskih priključkov z istočasnim vzpostavljanjem štirih lokalnih in šestih javnih zvez.

V obratovanju je velika avtomatska telefonska centrala ISKRA 585, posebej prirejena za avtomatski telefonski promet v velikih mestih; z velikim številom priključkov. Tehniki nazivajo te centrale rajonske, ker so povezane med seboj v mestnem omrežju. Centrala je zelo ekonomična in ima kapaciteto tudi do 15.000 priključkov.

Obiskovalci sejma se navdušujejo nad novo izvedbo telefonskega aparata 31, ki ga sedaj obrat ATN že serijsko izdeluje na tekočem traku.

Otvoritveni govor tov. Silva Hrasta

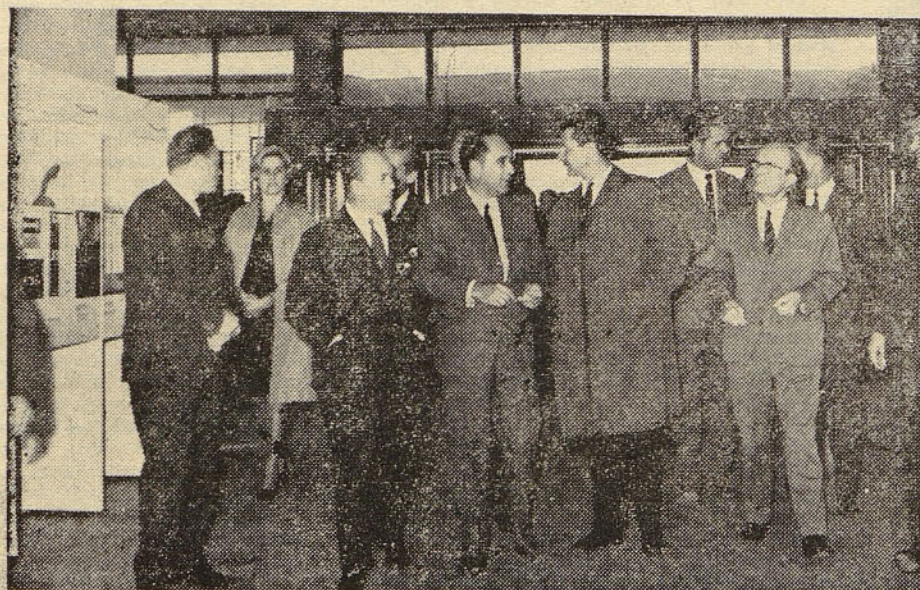
Prav tako pomemben eksponat je IKTA 30, majhna moderna ročna centrala z več zvezami na enem telefonskem aparatu in priključkom na avtomatsko telefonsko centralo.

BREŽIČNE ZVEZE

Tovarna v Horjulu je razstavila sprejemno-oddajno postajo SSB-20-4, ki deluje na kratkovalovnem področju 2 do 8 MHz in je prirejena za vzpostavljanje zvez v neugodnih klimatskih razmerah. Napajanje te aparature je možno prek izmeničnega omrežja ali pa prek akumulatorske baterije.

Tovarna TEN je to pot razstavila mobilno UKV sprejemno-oddajno postajo UKM-7, ki jo je lahko montirati na vse vrste vozil. Ker sta sprejemni in oddajni del povsem transistorizirana, ima izredno majhno porabo električne energije in tudi majhno težo. Domet sprejema je mogoč do 30 km, na ugodnem terenu celo do 100 km.

Docela nova je tudi mobilna 20-vatna sprejemno-oddajna postaja ČUK — tako imenovani radiotelefon. Novo pri-

Gostje so si po otvoritvi z zanimanjem ogledali razstavljene dosežke današnje elektronike

elektronika»

ročno postajo, ki deluje na 7 metriskem valovnem področju bodo s pridom uporabljali pri lokalnem transportu, pri manjših plovnih objektih, v kmetijstvu, gradbeništvu, gozdarstvu in podobno.

Za jadralce, ribiče, lovce, izletnike, tekmovalne ekipe itd. je namenjena ročna radijska postaja SOVA, ki ima sicer nekoliko manjši dolet — na morju 12 km in na kopnem pa 6–8 km. Za uporabo postaje ne bo potrebno dovoljenje, ker uporablja frekvenco, ki je dovoljena za civilno uporabo.

Zanimiv je tudi povsem nov eksponat — amaterski transistorizirani sprejemnik HAMLET. To je komunikacijski sprejemnik namenjen izključno radioamaterjem. Pokriva pet kratkovalovnih amaterskih področij in omogoča sprejem telefonije in telegrafije.

Za vse aparature radijskih zvez je izdelal laboratorij po-

riranja s pomočjo 10 spominskih celic in spremenljivim programiranjem.

Vibracijski dodajalnik uva-ja avtomatizacijo in modernizacijo pri transportiranju delcev na podlagi mikro vibracij. Njegova uporabnost je mnogostranska, zlasti pa pri sortiranju, doziranju in odstranjevanju materiala.

Električni vibrator je vzbujevalnik mehanskih nihanj in se bo uspešno uporabljal v tistih panogah industrije, kjer je material za predelavo ali obdelavo v prašni ali zrnati obliki.

Elektronska žerjavna tehtnica ZT 11 E omogoča pretvorbo mehanske sile teže v električno napetost z numeričnim zapisom na komandnem pulstu, svetlobnem semaforu in avtomatskem printerju v dispečerskem centru.

Elektronska dozirna tehtnica ITT 11 ED za kontinuirano tehtanje in doziranje materialov, ki se transportirajo prek trakov. Proces doziranja poteka avtomatično, če prej nastavimo zahtevano težo v numerični obliki.

Daljski merilnik pritiskov MPR 11 E omogoča daljsko meritev pritiskov tekočin in plinov v tlačnih ceveh ali posodah na štirih merilnih mestih v industrijskem procesu. Uporabljen je princip merjenja z Bouronovo cevjo in istočasno pretvorbo merjenja v električni signal.

Elektronska naprava za regulacijo nivoja RNT 11 E omogoča avtomatično vzdrževanje nivoja tekočine med dvema mejnima vrednostima A in B. Transistorizirana naprava uravnava s pomočjo črpalk nivo tekočin.

Elektronski merilni preklopnik RC 6 omogoča avtomatično kontrolo šest merilnih mest na katerih moremo meriti temperature, pritiske, nivoje, pretoke in druge vrednosti, ki nastopajo v procesu.

Ob otvoritvi je govoril tudi ugledni znanstvenik dr. inž. Vladimir Matković

sejne antene, ki se med seboj razlikujejo po različni uporabi.

Brezžične aparature in antene so vse razvili v Zavodu za avtomatizacijo in jih bodo že v kratkem proizvajali serijsko.

NAPRAVE

Področje naprav zavzema na razstavi sorazmerno manjši prostor, navzlic precejšnji pomembnosti. Razstavljeni so le miniaturni pomožni releji PR-15 v plastičnem ohišju za uporabo v signalno varnostni tehniki, telefoniji, digitalni tehniki itd.

Peopla novost na razstavi je tudi laboratorijski stabilizirani usmernik UT 19 namenjen za tista mesta, kjer se zahteva konstantna napetost med 10 do 15 V — npr. za akumulatore.

AVTOMATIZACIJA

Laboratoriji Zavoda za avtomatizacijo razstavljajo tudi še naslednje nove konstrukcije: elektronski fakturirni stroj, ki je v bistvu programirani fakturirni računalnik s feritnim pomnilnikom. Stroj pomeni sijajen napredek pri avtomatizaciji faktu-

Detajl z razstavnega prostora tujih proizvajalcev sodobne elektronike

S seje sveta Zavoda za avtomatizacijo

Informacije o podatkih iz obračuna za mesec avgust so bile na 5. seji sveta ZZA dokaj ugodne; kumulativni prikaz poslovanja namreč kaže, da so vsi sektorji poslovali pozitivno in imajo še nekaj sredstev za razdelitev poslovnega uspeha razen RRS II, kjer bremene osebnih dohodke prekomerne vezave sredstev. Situacija v zavodu se je izboljšala v pogledu vezave sredstev tudi v nedokončanih zalogah. V preteklem mesecu so se le-te zmanjšale za 93 milijonov, pri tem prednjači RRS II, medtem pa so se v vseh ostalih sektorjih v manjši ali večji meri povečale. Izjema je le RRS III zaradi prekoračitve v oddelku za aktivne sestavne dele. V avgustu je bila dejansko vsklajena vezava sredstev v nedokončanih zalogah s planom. Če primerjamo sedanjo situacijo s podatki v prvem polletju, je opazno dokajšnje izboljšanje.

Svet zavoda je obravnaval poročilo in predloge komisije o oddelku za aktivne sestavne dele. Kot smo že pisali v prejšnji številki, je tovarna polprevodnikov odklo-

nila sodelovanje z razvojno skupino za aktivne sestavne dele v zavodu, zato je UO Zavoda na predlog zadevne komisije sprejel sklepe o sanaciji tega oddelka, ki teži za tem, da se oddelk vzdržuje sam. Osnovni problem je prodaja izdelkov. Zato je potrebno daljše obdobje, vendar se rezultati že kažejo. Za uspešno prodajo bo oddelk sam s svojimi kadri poskrbel za propagandno akcijo. Po mnenju nekaterih članov Sveta ZZA, odklonilno stališče tovarne v Trbovljah preveč sloni na osebnih odnosih posameznikov, dočim tovarna trdi, da nima zadevnih finančnih sredstev, čeprav bi bilo sodelovanje obojestransko koristno in potrebno. Obračun je pokazal, da je oddelk s svojo proizvodnjo sposoben živeti, vendar bo zato treba zmanjšati obseg zaposlenih na število, ki zagotavlja uspešno proizvodnjo.

V nadaljnji razpravi je Svet potrdil predlog UO za dopolnitev normativov za dodatek za zdravju škodljivo delo, kar bo vnešeno v pravilnik o varstvu pri delu.

O predvideni spremembi organizacijskega koncepta ZP Iskra, je svet Zavoda informiral direktor zavoda tov. Franc Dobnikar. V smislu teh študij sta kolegij in UO že razpravljala, s strani vodstva Zavoda pa je bila imenovana strokovna skupina za oblikovanje koncepta, mesta in sistema poslovanja Zavoda in njegovih dejavnosti v organizaciji in poslovanju podjetja Iskra. Glede na razgovore z vodstvom ZP v zavodu ne bi prišlo do naglih organizacijskih sprememb, če pa se bo na osnovi utemeljenih in proučenih predlogov v poslovanju pokazalo, da je to potrebno, bo Zavod to tudi sprejel. O organizaciji v zvezi z razvojem so bili vodeni razgovori v nekaterih proizvodnih organizacijah ZP. Kolegij in UO sta mnenja, da trenutno ni bistvena or-

ganizacijska, pač pa oblika dela.

Svet zavoda je potrdil predlog o stroških službenih potovanj. Po novem predlogu bodo stroški službenih potovanj ločeni na dnevno in povračilo za prenočevanje. Višina dnevnice: delavcem razporejenim na delovna mesta od I. do IV. skupine 45 N din, vsem ostalim delavcem 40 N din, učencem v gospodarstvu 35 N din. Stroški za prenočišče se bodo izplačevali na osnovi predložene računa maksimalno do 35 N din, tistim pa, ki iz kakršnihkoli razlogov ne bodo mogli predložiti računa o prenočevanju pa po 15 N dinarjev.

Predlog za zvišanje povračila za stroške uporabe zasebnih motornih vozil za službene namene je Svet potrdil. Zneski povračila so naslednji: za osebne avtomobile 0,65 N din za prevoženi km, za motorno kolo 0,25 N din. Navedeno povračilo se poviša za 0,05 N din za vsak km oz. za vsako osebo, ki bo na osnovi potnega naloga prisledla. Sklep velja od 1. 10. 1967 dalje. ABC

Odnos do mlade generacije

V centralnem komiteju ZKJ so nedavno tega obravnavali nekatere vidike odnosa ZK do mlade generacije. O odnosu mladine in njenega sodelovanja v družbeno-političnem življenju so razpravljali v skupini, ki ji je IK CK ZKJ nedavno naročil naj o tem vprašanju sproži razpravo v organizacijah ZK ter zainteresiranih družbenih in znanstvenih institucijah. Da bi v Zvezi komunistov izpopolnilo znanje o problemih, bodo podobne akcije sprožili tudi v republikah centralnih komitejih.

ZDRUŽENO PODJETJE ISKRA KRANJ NABAVNA ORGANIZACIJA KRANJ

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE REFERATA ZA UVOZ INVESTICIJ

Kandidat mora poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

fakulteta II. stopnje — ekonomska pravna ali tehniška fakulteta, z najmanj 3 leta dela v zunanji trgovini ali 5 let dela na vodstvenih delovnih mestih komercialne ali finančne stroke, aktivno znanje enega svetovnega jezika in izpolnjevanje pogojev za samostojno opravljanje poslov v zunanji trgovini.

Rok za prijave je 15 dni od dneva objave.

Stanovanje ni zagotovljeno.

Pismene prijave z opisom dosedanjih delovnih mest in dokazili o strokovnosti naj pošljejo kandidati razpisni komisiji Nabavne organizacije, Kranj, Kidričeva 40.

(Nadaljevanje s 3. strani)
da bi povedali svoja mnenja tam, kjer je prav in potrebno.

Tovarniški komite ZMS je imel več komisij. Ob pregledu letnega dela lahko rečemo, da so bile skoraj vse aktivne, le s to razliko, da so imele nekatere več uspehov. Ti uspehi pa niso bili vedno pogojeni z delom komisij, ker vemo, da nekatere dejavnosti zahtevajo več intenzivnosti, da — celo iznajdljivosti. Gospodarska komisija TK je pomagala pri proizvodnih konferencah, žal po nekaterih DE ni bilo dobre udeležbe. V obratu Lipnica konference ni bilo! Ideološka komisija je

pripravlila predavanja o delu samoupravnih organov, šoli za življenje. Sodelovala je s tovarnama Sava in IBI. Prvo predavanje je bilo uspešno, drugo pa je zaradi preslabe udeležbe odpadlo. Anketa je nakazala, da se 20 mladih želi vključiti v članstvo ZK, ker je prav, da se le-ti prijavijo komiteju. Mladina je v anketi kritizirala premajhno aktivnost ZK, ker pa na to ni našla tehtnega odgovora, bo uredništvo poslalo vprašanja sekretarju komiteja, odgovore pa bomo priobčini v glasilo. Športna komisija je imela dokaj uspehov, kar je razumljivo, kajti šport privlači oz.

vsak športnik je hkrati najboljši aktivist, ker je hkrati akter in tekmovalac. »Tribuna mladih« uspeva le takrat, če mladino privlači ime osrednje točke večera; tako je ime Miro Cerar napolnilo dvorano. Bil je lep večer, da — nepozaben. Če je naš Miro postal idol naše mladine, tedaj je to vredno vse pohvale. Izleti so še vedno problematični; nikakor se mladi ne morejo navdušiti za skupne izlete, čeprav so dokaj poceni. Pri tem sodeluje Počitniška zveza. Izlet v Semič oz. ogled naše tamkajšnje tovarne in »jurjevanje« je lepo uspel. Naši mladi so sodelovali pri 4 javnih oddajah »Pokaži kaj znaš« in dosegli lepa mesta.

V nadaljnji razpravi je mladina nekajkrat poudarila važnost nadaljnjega izobraževanja, kjer pa ponekod naleti na nerazumevanje. Zavzemali so se za boljšo organizacijo dela pri uvajanju mladih strokovnjakov. Dokaj močne pripombe so padale na račun medsebojnih delovnih odnosov, o čemer bomo kaj več poročali v naslednji številki. Razprava je pokazala, da čakanje ure, nepravčasna do-

bava materiala dostikrat ni objektivna zadeva, pač pa temu večkrat botruje malomarnost, nevestnost in neodgovornost posameznikov. Dokler te slabosti ne bodo energično odpravljene, lahko pričakujemo še večje spodrselaje. Izven notranjih problemov so navzoči ostro obsodili vse agresivne sile v svetu, kar predstavlja stalno nevarnost novih konfliktov med narodi.

Ob koncu so prejeli najbolj delovni mladinci knjižne nagrade, nakar je bil izvoljen nov tovarniški komite ZMS. Kadrovske sestave v tovarniškem komiteju ZMS je zadovoljiv, kar ni moč trditi za obrate in enote. Vsekakor bo treba izbirati ne le predane in aktivne mladince, pač pa bo treba misliti pri volitvah tudi na širino razgledanosti predlaganih kandidatov.

Ko govorimo o uvajanju mladih v samoupravne organe je zanimiva tale številka: v delavskem svetu združena podjetja so trije mladinci, v DS tovarne le eden, v DS enot pa enajst. V tovarniškem DS jih je z ozirom na izredno število mladih (1120 od 4.320 zaposlenih) absolutno premalo!

ABC

(Nadaljevanje z 2. strani)
proizvodnje, zasluži vse večjo pozornost in analiziranje. Pod predpostavko namreč, da vemo kaj moremo proizvajati za trg, bi morala prevladati dinamična računica, ki pomeni čim hitrejšo odprodajo zalog in nalaganje sredstev v boljšo proizvodnjo, ki daje večji dohodek.

Ukrepi, ki omogočajo delovnim organizacijam postopno odpisovanje zalog, niso dali ustreznih rezultatov. Zato bi bilo poleg drugega verjetno koristno delovnim organizacijam omogočiti direktno odpisovanje zalog v breme poslovnega sklada, kajti vztrajanje na tako imenovanem načelu integritete sredstev je že davno preživela in neukovita oblika zavarovanja rasti družbenega premoženja.

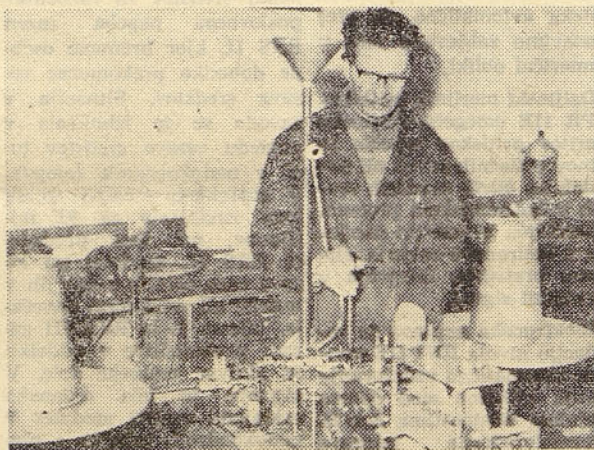
Ukrepi, o katerih razpravlja zvezni izvršni svet in, ki jih bo obravnavala v kratkem tudi zvezna skupščina, so izredno pomembni za dopolnjevanje našega sistema in odstranjevanje nekaterih anomalij, ki so bile doslej prisotne, vendar imajo vsi le sekundarni značaj in ne morejo bistveno menjati dejstva, da se težišče nadaljnega razvoja in uspehov vse bolj prenaša v delovne organizacije same, pri čemer ostaja vse manj možnosti za menjanje pogojev poslovanja od vrha navzdol.

Vsak pomembnejši ukrep, ki bi povzročil prerazporeditev sredstev z namenom, da bi olajšal položaj tistim organizacijam, ki imajo vrsto nerešenih lastnih problemov, bi samo poslabšal koeficient obračanja sredstev in s tem povzročal ne rast, temveč nadaljnje zmanjšanje dinamične rasti proizvodnje. Delovnim organizacijam, ki se jim je uspelo vključiti v proces proizvodnje, je bolj kakor kdaj koli potrebna predvsem stalnost sistema.

Kratko, a zanimivo

Nova prenosna baterija. Center za raziskave in razvoj firme General Electric je pred nedavnim izdelal nov tip prenosne baterije z elektrodami iz tankih manganovih plošč, pri čemer služi za elektrolit slana voda, pomemben za proces pa je atmosferski kisik. Prednost nove vrste baterije (akumulatorja) je, da ga je lahko obnoviti v 15 minutah. Zamenjava plošč je hitra, nato je treba dodati pest soli in doliti vodo. Izmere novega akumulatorja so 10 x 20 x 30 cm in ima 23 celic, izmed katerih ima vsaka magnezijevo anodo in porozno zračno katodo, gostota energije take baterije pa je nekako 100 Wh/kg. Po 30 polnjenjih akumulatorja, oz. po 400 urah delovanja še ni bila potrebna menjava katod.

Sodoben indikator za avtomobilsko industrijo. Sodobna avtomobilska industrija pogreša zanesljivo napravo, ki bi hitro in natančno pokazala vzniku avtomobila stanje ali vsako spremembo v tankih za hladilno vodo in sistemih za zaviranje in sklopko. Ameriška firma All-O-Matic M. C. je v ta namen razvila in izdelala miniaturno napravo, nič večjo od grahovega zrna, ki deluje na osnovi izkoriščanja toplotne prevodnosti opazovane tekočine. Jedro enote je polprevodniški material. Sonda se nahaja v tekočini, ki odvaža toploto, do katere pride zaradi gretja polprevodnika ob prehodu toka v hladnem stanju in ko se gladina tekočine zniža pod zaželeno mero, se sonda ogreje in se spremeni tok v vročem stanju, kar je dovolj, da se sproži alarm. Voznik je tako opozorjen na to, da mora nemudoma dodati bodisi hladilno vodo ali potrebna olja.

Tov. Anton Petrič iz obrata za proizvodnjo uporov v Sent Jerneju se lahko pohvali z vrsto uspešnih konstrukcij

Vtisi s Češkega

V začetku septembra je skupina sindikalnih in samoupravnih funkcionarjev »Elektromehanike« in Občinskega sindikalnega sveta Kranj obiskala tovarno »Metra« v Blanskem, tovarno »Škoda« v Mladí Bolešlavi ter še nekatere tovarne in kraje na Češkem. Bili smo gostje tovarne Metra; prijateljski stiki s tem kolektivom so se začeli že v letu 1966.

Ko smo pri Mikolovu prešli z avstrijske na češko stran, nas je sprejela žična meja s stražarskimi stolpi. V avtobus je vstopil strogi policist ter dejal: »Vsak, ki ga pokličem, naj izstopi iz avtobusa!« Že pri petem se je zataknilo — izstopil je namreč pri zadnjih vratih in tako ni pokazal svojega obličja policistu od blizu, da bi ga primerjal z onim v potnem listu. »Krucifiks!« je zaklel policist, prizadeti pa je urno pritekel nazaj.

Strunum odšel pri sprednjih vratih. Policistov obraz se je razširil v širok smeh in ko smo nato že brzeli proti Brnu, smo šele našli v njem mejo s stražarskimi stolpi. V Blanskem so nas prav pristrčno sprejeli. Nastanili smo se v športnem domu »Metra«. Na trdih ležiščih (pogradih) so se naša pomehkužena telesa slabo izkazala, vendar je bila merala na višku, za kar so zastonj skrbeli nekateri humoristi.

Tovarna »Metra« izdeluje električne merilne instrumente vseh vrst. Ogledali smo si zlasti montažo instru-

mentov. Delo je urejeno po načelu tekočega traka, kjer se dokončajo posamezne operacije v časovnem intervalu, ki je relativno dolg. To pomeni, da so drobna dela združena v eno operacijo. Podajanje delov je ročno, ali po tekočem traku. Vse delo je normirano, razen posamičnega umerjanja instrumentov. V trgovinah po CSSR sem pozneje videl zgolj instrumente »Metra«. Cene so enotne. Oblike instrumentov so klasične, nove moderne oblike pa uvajajo pri laboratorijskih instrumentih.

Na skupnem sestanku z vodstvom podjetja smo si izmenjali nekatere misli. Želeli so, da predvsem mi sprašujemo. Vprašanja so bila običajna, vladnostna, neprijetna. Vjodstvo podjetja »Metra« so predstavljali direktor, predsednik partije, sindikata (samoupravnih organov nimajo), bil pa

je še predsednik občine Blansko ter drugi funkcionarji. Tolmačil je delavec »Metra« — František ali naš Fronček iz Ljutomer, ki se je že pred 20. leti tam zaposlil. Sicer pa smo se razumeli tudi brez tolmača.

Iz tega prvega obiska smo spoznali, da so glede te proizvodnje tam kjer mi. Postopki dela in izdelki so si podobni. Poprečna plača je 1.400 kron za srednje strokovni kader. Razpona nismo ugotovili. Tovarna (organizacija) zelo skrbi tudi za športno in kulturno dejavnost, zlasti pa ima urejeno otroško varstvo in prehrano zaposlenih (v tovarniški menzi sem videl okence z napisom: DIETNA HRANA! Pri nas tega pač nimamo, ker boja nihče ne boluje za prebavnimi motnjami?). Delavci so zelo prijazni; ob besedi »Jugoslavci« mladi najbrž mislijo na morje, srednji morda na našo samostojnost, sta-

rejši pa se spominjajo skupnega narodnega boja Čehov in Južnih Slovanov proti Germanom. Na videz resni in mirni, se radi sprostiti. Saj ne gre vse tako zares, kot se vsi skupaj delamo oz. kot izgledamo. V vsakem je vsaj malo Svejka!

Naslednji dan smo obiskali pivovarno Černa Hora. Po klasičnem načinu ga nakuhajo za vso Moravsko. Pripravili so nam zakusko in prinesli toliko piva, da si je vsak lahko izmeril kapaciteto svojega »sodčka«. Ker pa so te naše kapacitete relativno manjše od njihovih, so nam razliko dali s seboj!

Med obiskom v Blanskem smo si ogledali tudi eno od podzemeljskih jam Moravskega krasa — Macoch. Posebnost jame ni toliko v kapnikih in udorih, kot v 800 metrov dolgi podzemeljski rečici, ki je skoraj do stro-pa napolnila podzemeljski rov. Po tej rečici, tik pod

Proizvodnja v septembru

Dinamični letni plan je v mesecu septembru predvideval dokaj skokovito povečanje proizvodnje posebno v primerjavi z obema predhodnima mesecema — julijem in avgustom. V tedanjem obdobju je plan namreč upošteval letni odmor in s tem tudi zmanjšane razpoložljive kapacitete, posebno v montažah.

Ceprav je absolutna višina realizacije v mesecu septembru višja kot v avgustu, pa je prav zaradi planiranega skoka v primerjavi s plansko zadolžitvijo v letošnjem letu najslabša, saj ima indeks le 71,65 %, pa tudi indeks kumulativne se je poslabšal na 92,11 odstotka.

Temu pojavu betrujeta predvsem dva vzroka, od katerih je prvi vsekakor prepočasno osvajanje novih izdelkov, drugi pa je pomanjkanje, oziroma prekasna specifikacija naročil na že utečeni proizvodnji. Oba elementa bo do konca leta dokaj težko normalizirati in bi skoraj že sedaj lahko ugotovili, da tudi letnega plana fizičnega obsega ne bomo mogli 100 % izpolniti.

Po posameznih skupah izdelkov so bile zadolžitve izpolnjene precej različno. Daleč najugodnejše smo izpolnili mesečni plan pri stikalnih aparatih, kjer smo doprinesli nekaj zaostankov. V tej grupi je mesečna realizacija z indeksom 324,79 %, kumulativna pa se je nekoliko izboljšala in je v mesecu septembru dosežena s 75,83 %. V nasprotju s to grupo pa je bil pri industrijskih elektronskih napravah izpad največji, saj je bil mesečni plan realiziran samo z 38,65 %, poslabšala pa se je tudi kumulativna, kjer smo dosegli le 61,68 %. Pri zaščitnih relejih, elementih avtomatike in signalnih napravah smo

fizični plan sicer izpolnili, prišlo pa je zaradi povečanih zahtev izvoza do bistvenih premikov. Tako je bila predvidena proizvodnja za domače tržišče, dosežena s 64,07 %, izvozne naloge pa smo v tej grupi izvršili s 465,5 %.

Po posameznih delovnih enotah je bila najboljša realizacija plana v DE 700 — obrata v Dobropolju, ki je tudi v kumulativni še vedno iznad 100 %. Obe ostali delovni enoti pa sta v mesecu septembru zabeležili slabši uspeh in tako je tudi DE 500 — obrat na Savski cesti prišel s kumulativnim indeksom v tem mesecu izpod 100 %.

Pri tem moramo poudariti, da ima obrat v Dobropolju samo utečeno proizvodnjo in dovolj specificiranih naročil, tako da se z obema težavama ni ubadal, kot sta se morali obe ostali enoti. Zato bomo morali posebno v bodoče bolj realno kot doslej prognozirati, kdaj bo posamezen nov izdelek res sposoben za redno proizvodnjo in kakšni so realni roki za doseg specifikacij posameznih naročil. Pri tej nalogi pa zavisi precej tudi od razvoja in prodaje, kajti oba imata pri tem dominanten vpliv in je od dela obeh organizacij v največji meri odvisen realni plan. Zato je nujno doseči čimboljše povečavo v celotnem trikotniku in to v vseh smereh, posebno pa na liniji razvoj—prodaja, ker tukaj šepamo najbolj. Izboljšati bomo morali tudi tehniško dokumentacijo, ki je bila doslej žal prepogostokrat pomanjkljiva in nepopolna ter smo jo dopolnjevali šele v tehnološki, ali celo v poizkusnih serijah. To pa je zavlačevalo dokončno osvojitve izdelka, prizadelo pa težave proizvodnji, prodaji in ne tako redko tudi nadaljnjim po-

trošnikom naših izdelkov. Prodaja bo morala z druge strani poleg potreb trga doseči tudi pravočasno končno definirano naročil in raje pristopiti k planu z manjšimi zahtevami, katere bi povečevale šele po prejemu specifikacij, kajti neprimerno lažje in bolj ekonomično je narediti več s tehničnimi izboljšavami, s hitrejšim in učinkovitejšim delom ter končno celo s podaljšanim delovnim časom, kot pa da so planirane kapacitete premalo zasedene ali pa celo tako slabo, da se med letom pojavi potreba po ukinitvi delovnih mest.

L.

Objava

»ISKRA« ELEKTROMECHANIKI KRANJ

objavlja

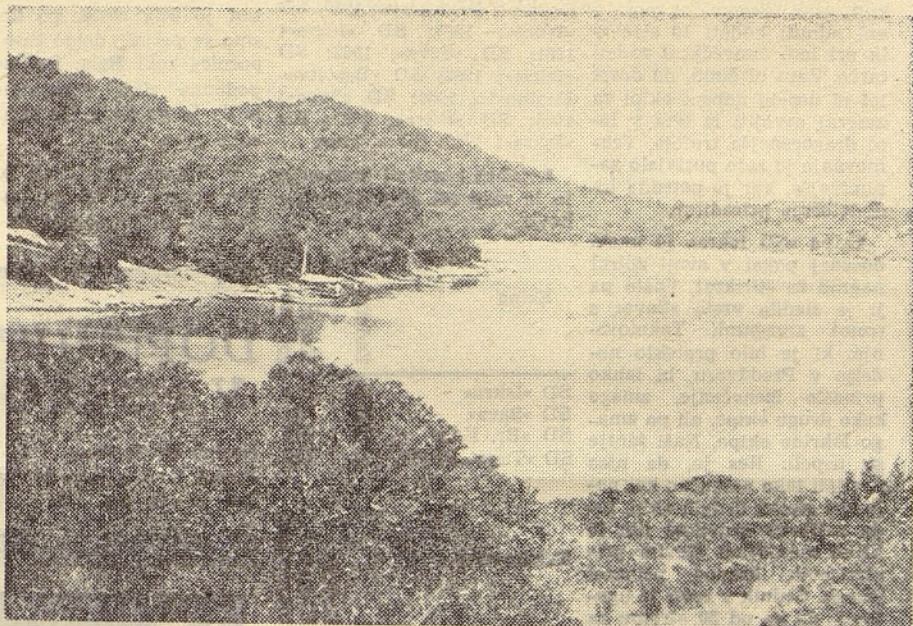
proto delovno mesto

VODJA OBDELAVE

v računskem centru.

Pogoji: dokončana srednja šola z najmanj 2-letno prakso in odslužen vojaški rok.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge kadrovske službi ISKRA — ELEKTROMECHANIKI KRANJ, Savska loka 4, do 21. 10. 1967.

Za vse, ki se jim je v letošnji sezoni priljubil naš kamp na Dugem otoku bo razveseljiva novica to, da so takoj po zaključku letovanjske sezone odšli na Dugi otok delavci, ki bodo uredili pomanjkljivosti pri sanitarijah, napravili streho in uredili še marsikaj drugega v kampu. Kot smo izvedeli bodo spomladi kuhinjo in ostale zidane objekte tudi prebelili, prav tako pa popravili in izpopolnili šotore tako, da bodo prihodnjo sezono lahko služili letovalcem še bolje kot so služili. Na sliki: pogled na »pristanišče« pred našim kampom, kjer je bilo letošnjo sezono vsak dan zasidrano lepo število čolnov z gosti iz drugih letoviških krajev.

temenom rova vozijo čolni obiskovalce k izhodu. Blizu jame je hotel, kjer smo večerjali. Kljub prijetnemu ozračju, me je zelo motil je dilni pribor, ki ga predstavljajo nastančani dolgi in okorni kosi aluminija... Tak pribor nas je spremljal povsod po Češkem. Motil me je tudi kruh — črn, kisel komis, kar nas je čudilo, saj smo pozneje videli, da je vsa Češka eno samo, dobro obdelano žitno polje.

Iz Blanskega smo se ob štirih zjutraj potegnili skozi Premisl in čez Hradec Kralovy v Liberec. Spotoma smo si ogledali del češkega raja — Prahovske stene. Tu je narava naredila čudovite kamnite stebre, ki se dvigajo nad gozdovi. Liberec je bil nekdanji pomembno središče sudetskih Nemcev, kar je zlasti opazno iz arhitekture mesta. Po vojni žive tu spet Čehi. Naslednjega dne je prišel na svoj račun nežni spol:

obiskali smo namreč tovarno bižuterije (draguljarno) v Jabloncu, njeno prodajno zalogo pa zmanjšali za precej kosov. Ker Kranjca najdeš povsod, smo že pri vходу v tovarno srečali žensko, ki je dejala, da je doma iz Stražišča pri Kranju; tam je že 20 let.

Pot do Mlade Boleslave je dolga. Cesta je lepa (ki to so vse na Češkem), skoraj brez ovinkov, pač pa imajo glede na obliko zemeljskega terena precej »skakalnica«. Vmes smo se ustavili v gostilni pri Svejkovem kolegu — pri »Kanonirju«, ki začne s poslovanjem šele ob 10. uri!... Servirali so največ golaž. Sporazumeti se ni težko: vprašaš »co«, odgovoriš z »ano« in ti prinese kar želiš, celo »vejce« (jajca) ki prinese, če pa počakaš, pa dobiš h golažu tudi »smaženi brambori« oz. po naše — zmečkan krompir. Če bi koga pot zanesla v to gostilno in bi od-

tod slučajno pisal domov kakšno »kartčko«, naj jo frankira s 60 helarji, ne s 30, ker tod velja popust samo za socialistične države...!

V mestu Mlada Boleslava je znana tovarna avtomobilov »Skoda«, kjer je zaposlenih prek 10.000 delavcev, če ne računamo kooperacij. Proizvodnja je avtomatizirana po kompleksih (blok, ojnica, karoserija ipd.). Stroj je dal in montiral francoska tvrdka Renault. Razen nehnega ropota in pomika delov, je moč videti dekleta, ki hitro prevažajo dele s poltovornjaki po hodnikih. Karoserije brizgajo in pečijo po klasičnem postopku in tekočem traku. Spodnji del karoserije je specialno premazan in ne bi smel rjaveti... Izdelajo jih 400 na dan, pretežno za izvoz. Na tamkajšnjih cestah so nove »Skode« MB 1000 redkeje kot pri nas.

Ostala je še pot prek Pra-

ge, Linza in Korena domov. Prespali smo na Hradčanih. Od tod je čudovit razgled na Prago (kadar ne dežuje — tokrat je). Nešteto je tu zanimivosti in premalo časa je bilo za ogled. Name je napravila najgloblji vtis panorama bitke na Lipovi Hori. Prostor je podoben okroglo bazu s premerom okrog 50 metrov. Na dnu v sredini je razgledni oder, krog in krog na steni je slika, ki prehaja na dnu v resnični relief z vsem, kar »krasi« zemljo po končani bitki. To panoramo si je vredno ogledati. Ogled Hradčanov je vreden posebne poti iz Jugoslavije. Tu je bila rezidenca tujih vladarjev. Posebno pomembna je knjižnica s prek 700.000 knjigami — od najmanjše 5 milimetrske, do knjige — velike kot kovček. Narodne galerije si nismo ogledali, ker jo popravljajo.

Popoldan je bil čas za na-

kup. Za nas je bila zanimiva zlasti kamping oprema, porcelan in steklenina. Zelo poceni so tudi čevlji in otroške igračke. Za nas poceni, ker je bil dinar tukaj 3 krat več vreden, kot pa če zanj kupuješ krone doma. Človeka, ki je navajen spoštljivo gledati svoj dinarček, je verjetno presenetil tudi napis na menjalnici na dunajskem glavnem kolodvoru: »Dinara nima!« Češka krona je navznoter na Češkem trdna, navzven pa je njena cena nizka. Do »konvertibilnosti« ji manjka dobra polovica.

Zivljenje na kredit se na Češkem še ni razvilo, tako pri gradnji stanovanj, nakupu avtomobilov itd. Ob vsej poti, koder smo se vozili, nisem videl niti ene manjše hišice. Morda sem katero prespal. Videl pa sem veliko blokov, na zunaj lepših od kranjskih. Na cestah je malo (uniformiranih) policajev. Za relativno redek promet

Dragocena zmaga strelcev »Iskre«

PREHODNI POKAL V ROKAH STRELCEV
SD »ISKRA«

Začelo se je leta 1957. Zveza za šport in telesno vzgojo pri ObLO Kranj je takrat pripravila prvo tekmovanje v streljanju z vojaško puško v počastitev občinskega praznika. Najboljša ekipa SD »Stane Kovačič« s Primskovega je takrat prejela za zmago prehodni pokal. Tega naj bi dobila v poznejših srečanjih tista ekipa, ki bi zmagala trikrat zapored ali petkrat v presledkih v trajno last. Toda hitro streljanje z vojaško puško, tako je bilo namreč tekmovanje, ni tako enostavno, kajti vsak tekmovalec mora v eni minuti oddati 10 strelcev in pri tem čimvečkrat zadeti tarčo. Zato ni čudno, da deset let ni uspelo nobeni ekipi za zmeraj osvojiti iz leta v leto dragocenejše trofeje. Tekmovanje je zato postajalo zanimivejše, kar je potrdila tudi letošnja prireditev.

Ekipa »SD Iskra« je imela dosedaj pokal v svoji zbirki nagrad že štirikrat, vneto pa ji je sledila vrsta »Sava« s tremi zmagami. Tekmovanje, ki je bilo preteklo nedeljo v Predyvoru, bi lahko prineslo izenačenje, zmago kake druge ekipe, ali pa zmago Iskrine ekipe. Naši fantje so uspeli. Res je, da niso streljali tako natančno kot nekateri strelci drugih ekip, toda seštevek zadetkov jim je kljub manjšemu številu pristreljanih krogov prinesel zmago. Sodnik v rovu je ugotovil, da so od 30 strelcev za oceno — strelci Ciglič, Černe in Malovrh zgrešili tarčo samo enkrat. Ko je ob koncu tekmovanja predsednik ObSO izročil pokal strelcem SD »Iskra«, so ti v šali dejali, da je bil skrajni čas za dokon-

no zmago, saj je bil pokal že ves popisan z naslovi dosedanjih zmagovalnih ekip. Prav to pa daje omenjenim članom ekipe še posebno zadovoljenje, saj bo lahko vsakdo videl kako vztrajni so bili, da so dosegli tak uspeh. Pri tem gre največja zasluga tov. Francu Černetu, ki se je udeležil prav vseh tekmovanj od 1957. leta dalje. Zato mu ob tem uspehu še posebej čestitamo. Takole pa so zapisane na pokalu zmagovite ekipe: 1957: SD »Stane Kovačič« Primskovo; 1958: SD »Stane Kovačič« Primskovo; 1959: SD »Iskra«; 1960: SD »Iskra«; 1961: SD »Sava«; 1962: SD »Iskra«; 1963: SD »Bratstvo-Enotnost«; 1964: SD »Sava«; 1965: SD »Iskra«; 1966: SD »Sava«.

Letošnji rezultati (nastopilo je 10 ekip oz. 38 posameznikov):

Ekipa	Zadeti	Krogi (od 300 mož.)
SD »Iskra«	29	150
SD »Sava«	27	180
SD »Br. En.«	25	153
SD »Tugo« Pred.	24	170

Tekmovalci	Zadeti	Krogi (od 100 možnih)
Peternel — »Sava«	10	73
Lombar — »Tugo«	10	65
Frelj — »Br. En.«	10	64
Košnik — »Sava«	10	59
Malovrh — »Iskra«	10	51
Ciglič — »Iskra«	10	48
Černe — »Iskra«	9	51

skrbijo semafori ali pa disciplinarni vozniki. Sicer pa jih tudi ne potrebujejo; zvečer gredo kmalu spat, nočnega življenja (in razgrajanja) ni. Ko smo bili v Pragi pri »Fleku«, je vsak lepo kulturno držal svoj vrček »pičica«. Edino »galamo« smo naredili mi s pesmimi kot »Slovenci kremeniti«.

Iz Prage grede smo obiskali še grad Konopište, kjer je izživil svoj lovske strast Franc Ferdinand in pustil tam zbirko 300.000 trofej. Čehi imajo veliko lepih gradov in jih tudi dobro vzdržujejo.

Prek Budejovic smo se spet približali češko-avstrijski meji. Postopek se je po dolgem čakanju ponovil. Pri Linzu smo zavili v zloglasno taborišče Mauthausen. Okrog 13 tisoč Jugoslovancev je tam umrlo nasilne smrti. Na stenah so napisali v vseh jezikih, v naših jih je malo. Tako zveč kot več le od tistih, ki so taborišče že obiskali. Ta-

borišče je bilo vrh griča, pod njim kamnolom. Iz njega v taborišče so vodile zloglasne stopnice smrti...

Avtocesta od Linza do Salzburga je speljana mimo naselij in dovoljuje velike hitrosti. Kmalu smo bili v Mozartovem mestu — Salzburgu. Pot nas je vodila po dolini Salzach, prek Badgasteina skozi tunel v dolino Mölle. Cesta proti Spitalu je bila zasuta, zato je bil potreben 100 km ovinek prek Linza. Vsi smo bili utrujeni in nervozni, le šofer Janez je vozil Transurstov mercedes tako lahkotno in veselo kot prvega dne. Bil je utrujen, vendar tega mi nismo opazili. Na Korenskem sedlu so bili lastniki uvoženih šotorov olajšani za nekaj carine, ostala kramarija pa je »šla skozi«.

Na Češkem sem bil prvič. Vtisi, ki sem jih nabral, pa so zgolj osebni.

R. K.

Uspel izlet v Trbiž, Doberdob in Gorico

Na prosto soboto, 7. 10. 1967 je sindikalna podružnica delovne enote »Orodjarna« organizirala izlet v Italijo. Namen izleta je bil obiskati Trbiž, Doberdob in Gorico.

Ob 6. zjutraj smo se v lepem in udobnem avtobusu škofjeloškega podjetja Trans-turist odpeljali proti Ratečam. Obetal se nam je lep dan, zato je bilo razpoloženje res vedro. Poslovili smo se od gornjesavske doline, obsijane od sonca, od naših gorskih velikanov, uredili carinske obveznosti in se odpeljali v Trbiž. Enourni postanek je minil v nakupovanju in ogledovanju mesta. V Železni dolini je bila cesta, po kateri smo se peljali, dolgo časa sopotnica reki Bela. Dolina je podobna naši gornjesavski, le da je ne obdajajo tako visoke gore.

V Vidmu smo imeli zopet uro postanka, vsi pa smo si želeli nadaljevati pot na Do-

berdob, o katerem smo že toliko slišali. S seboj smo peljali tudi venec, s katerim smo počastili spomin na slovenske fante in može, ki so na soški fronti med prvo svetovno vojno izgubili svoja življenja.

Vseposod sami grobovi, italijanskih, slovenskih in avstrijskih vojakov. Nemo kažejo strahote bojev. S tesnobo

v srcu smo si ogledovali te spomenike in želeli, da kaj takega nikdar več ne doživimo.

V Stari Gorici smo pustili še zadnje devize in se zadovoljni z izletom in vremenom odpeljali skozi Novo Gorico, po Vipavski dolini, skozi Postojno in Ljubljano nazaj v Kranj.

Karl Lipovac

Pismo iz šolskega centra »Iskra«

Možnost za večje športne uspehe

Ekipa šolskega centra »Iskra« je v nedeljo 24. p. m. na atletskem srednješolskem prvenstvu Gorenjske že tretjič zapored osvojila prehodni prapor Ob ZTK Kranj in prehodni pokal padlih skojevcev. Čeprav nista bili ekipi šolskega centra in tehniške šole združeni, ker to organizator letos prvič ni pustil, se je premoč ekipe SC odražala v vsaki disciplini posebej. Odhod nekaterih atletov, ki so končali šolanje (Zumer, Pori in Ferjan) je prof. Zupana navdala s strahom in s skrbjo, kdo bo zapolnil njihova mesta. Toda strah je bil odveč. Na šolo je prišlo veliko talentov, ki so zastopali šolo in ob pomoči atletov iz višjih letnikov so

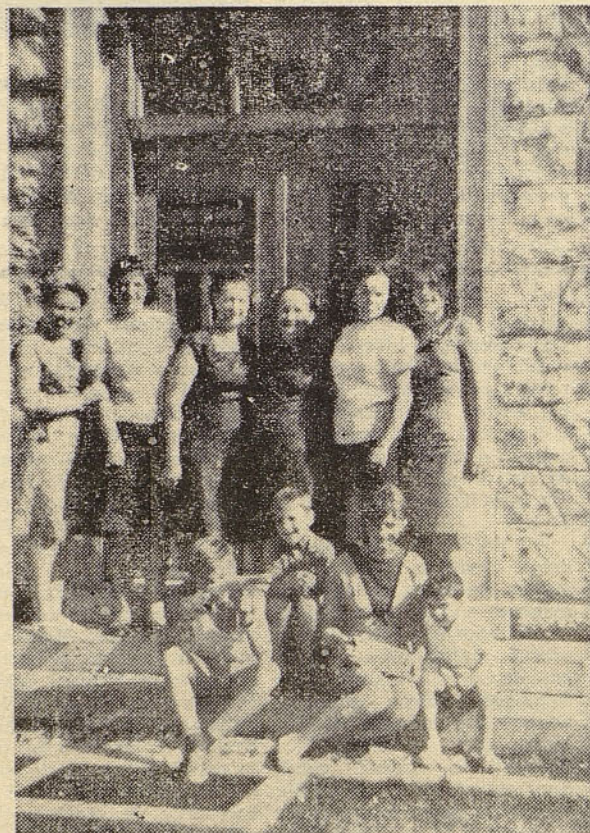
osvojili prvo mesto. Da pa bi bili rezultati tudi v bodoče dobri, je vodstvo šole na pobudo prof. Francija Zupana osnovalo atletsko šolo, ki jo vodijo atleti, ki trenirajo pri atletskem klubu Triglav.

Ker je bila ekipa SC »Iskra« lansko leto četrta na državnem prvenstvu in edina predstavnica slovenskih šol, je edina šola v Sloveniji, ki je prejela propozicije za evropsko prvenstvo srednjih šol, ki bo na Poljskem. Atleti upajo, da bodo dosegli normo kljub novim disciplinam (disk, troskok in met kopja), računajo pa tudi na pomoč vodstva šole in vodstva tovarne »Iskra«, ki bi jima lahko za njihovo morebitno uvrstitev na evropsko prvenstvo vsaj finančno pomagala.

M. K.

DOPISUJTE V »ISKRO«!

Naslov uredništva:
Kranj, Savska loka 4
Tel. 22-221, int. 333.

V 34. številki je bil na zadnji strani objavljen članek o našem počitniškem domu v Trenti. Tov. Slavko Gramovšek, ki je preživel tam lep dopust nam je naknadno poslal sliko, ki med drugim kaže tudi izredno prizadeven strežni »ansambel« doma (Stanka, Rezka, Verica) pred vhodom v Iskrin počitniški dom

POZDRAV VOJAKA

Iz Skopja V. P. 8374/13 b pošilja pozdrave vojak Janez Bertonec, posebno prirčno pa pozdravlja sodelavce v tovarni električnih merilnih instrumentov — Otoče in jim želi čimveč delovnih uspehov.

Hvala za pozdrave! Časopis bomo pošiljali na nov naslov. Iskren pozdrav!

Uredništvo

Apno, prvovrstno žgano po industrijski ceni dobavlja takoj na dom in sprejema naročila KZK Kranj — kooperacija. Skladišče, cesta JLA (pri Kernu), nasproti kina Center v Kranju. Telefon 22-143.

ISKRA — Glasilo delovne kolektiva Iskra industrija za elektromehaniko telekomunikacije elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in kličej: »CP Gorenjski tisk« Kranj